

שופטים י"ח

1) יהושע פרק יט פסוק מז

ויצא גבול בני דן מהם ויעלו בני דן וילחמו עם לשם וילכדו אותה ויכו אותה לפי חרב וירשו אותה וישבו בה ויקראו ללשם דן כשם דן אביהם:

2) תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף קי עמוד א

ויסורו שם ויאמרו לו מי הביאך הלום ומה אתה עושה בזה ומה לך פה - אמרו לו: לאו ממשה קא אתית דכתיב ביה: (שמות ג') אל תקרב הלום? לאו ממשה קא אתית דכתיב ביה: (שמות ד') מה זה בידך? לאו ממשה קא אתית דכתיב ביה: (דברים ה') ואתה פה עמוד עמדי? תעשה כהן לע"ז? אמר להן, כך מקובלני מבית אבי אבא: לעולם ישכיר אדם עצמו לע"ז ואל יצטרך לבריות. והוא סבר: לע"ז ממש; ולא היא, אלא ע"ז - עבודה שזרה לו, כדאמר ליה רב לרב כהנא: נטוש נבילתא בשוקא ושקול אגרא, ולא תימא גברא רבא אנא וזילא בי מילתא. כיון שראה דוד שממון חביב עליו ביותר, מינהו על האוצרות, שנאמר: (דברי הימים א' כ"ו) ושבואל בן גרשם בן מנשה נגיד על האוצרות. וכי שבואל שמו? והלא יהונתן שמו! א"ר יוחנן: ששב לקל בכל לבו.

3) רשב"ם מסכת בבא בתרא דף קי עמוד א

ששב לקל בכל לבו - עכשיו שהיה לו ממון הרבה ואי משום דכתיב ויהונתן בן גרשם בן מנשה הוא ובניו כהנים לשבט הדני עד יום גלות הארץ ואמרינן בסדר עולם עד יום שגלה מטה דן ופסלו של מיכה עמו כך מפורש בפרק בתרא דברכות ירושלמי מתיבין ליה והכתיב עד יום גלות הארץ אמרי כיון שמת דוד עמד שלמה והחליף כל הסנקליטין והחליפו עמהן חזר לקלולו הראשון הה"ד ונביא אחד זקן יושב בבית אל אמרין הוא הוה וקבעי התם כהן לע"ז והאריך ימים אמרי ע"י שהיתה עינו צרה בע"ז שלו כיצד הוה בר נש מייתי ליה תור או אימר או גדי לע"ז והוה א"ל פייסיה עלוי והוה אמר מה מועילה לך לא אכלה ולא שותה לא מטיבה ולא מריעה א"ל ומה נעביד א"ל זיל אייתי לי חדא פינד דסלת ועשר ביעין עלוי ואנא אפייס לה עלך וכיון דאזל ליה אכיל לון אתא חד בר פחין ואמר ליה כן אמר ליה אם אינה מועילה כלום מה את עביד הכא אמר ליה בגין חיי וכיון שעמד דוד כו'.

4) רד"ק שופטים פרק יח פסוק ה

שאל נא באלהים - לפי מחשבתם כי לא היה זה האפוד אלא לשם ע"ג עשוי בדמות אפוד והתרפים היו שואלים בהם לדעת העתידות ולא היה חלק השם יתעלה בזה אך הם היו חושבים כי דבר ה' היה השאלה בתרפים ההם לפיכך אמרו לו שאל נא באלהי וכת"י שאל כען במימרא דה', א"כ באלקים זה אינו נמחק כי קדש הוא ובדברי רז"ל שאמרו כל אלהים האמור במיכה חול חוץ מא' שהוא קדש כל ימי היות בית אלקים בשילה אם כן באלהים זה חול הוא ונמחק והנה הדבר אצלינו ספק ומספיק' אני אומר שאינו נמחק, ואני תמיה על כי נתנה אלקים בידכם איך אמרו עליו שהוא חול ואף רבי אליעזר שאמר במיכה יש מהם חול ויש מהם קדש הכתובים באלף למ"ד חול הכתובים ביו"ד ה"א קדש חוץ מזה שבאלף למ"ד והוא קדש כל ימי היות בית אלקים בשילה, והנה לא הסכים עמו יונתן בן עוזיאל ואם זה באלהים הוא חול אמרו לו שישאל בתרפים ההם כי הלוי אמר להם כי מגידים הם העתידות באמת ונתפתו לדבריו

5) מדרש תנחומא (בובר) פרשת ראה סימן יד

ר' יהודה ב"ר סימון אמר והמה לקחו את אשר עשה מיכה (שופטים יח כז), [זה] צלמניא, ואת הכהן אשר היה לו (שופטים י"ח), [זה] כומרא, ויבואו על ליש וגו' (שם), עובדין עבודה זרה והיא מצלחת בידיהן, ולא עוד אלא שנטלו ממנו והקריבו לע"ז, שנאמר ולחמי אשר נתתי לך סולת ושמן ודבש האכלתיך ונתתיהו לפניהם לריח ניחוח ויהי נאם ה' (יחזקאל טז ט), מהו ויהי, אמר ר' יודן כמה דאת אמר ויהי למחר ואעפ"כ ומנך לא מנעת מפייהם (נחמיה ט כ), הוי לך ה' הצדקה.

6) שופטים פרק א פסוק כב

ויעלו בית יוסף גם הם בית אל וה' עמם:

7) רש"י שופטים פרק א פסוק כב

בית אל - שנפל בגורלם ואע"פ שדמות מיכה עמהם שהרי מיכה משבט אפרים נאמר כאן וה' עמם הוא שאמר דניאל לך ה' הצדקה ולנו בשת הפנים:

8) העמק דבר על דברים פרק ז פסוק כא

וה' התאנף בי וגו'. להבין הקדמה זו. יש להתבונן על מה שאנו רואים שהגיעו בבית הראשון לע"ז בזמן שילה ובית עולמים יותר מבזמן גלגל נוב וגבעון. והפלא עוד דפסל דן שעמד בימי השופטים דייק הכתוב שעמד כל ימי היות בית האלקים בשילה מבואר דיוק הכתוב דחרבה שילה חרב הפסל. והוא פלא. אבל הענין דהמון ישראל היו להוטים אחר עבודת הקרבנות באשר היו ידועים לסגולת פרנסה. ומלבד כל הקרבנות ש"צ שנקראים לחמי לאשי. היה כל אחד מקריב בפ"ע ביחוד בחג הסכות לפני הגשם לזה התכלית כמש"כ בס' ויקרא בפ' שור או כשב. וע"ז כתיב בעמוס ד' כי כן אהבתם בני' ה' יע"ש. אמנם היה הדבר קשה לכל יחיד לבא דוקא לשילה או לב"ע. והבמות היו אסורין ע"כ היו מבקשים עבודת אלהים אחרים. משא"כ בעת שהותרו הבמות לא הגיעו לזה הרצון כלל:

9) דברים פרק כה פסוק יח

אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים:

10) תרגום יונתן על דברים פרק כה פסוק יח

דארעו יתכון בארחא והוה קטיל בכון כל דהוה מהרהר למסטי בתר מימרי הינון גובריא משבטא דבית דן דהוה בידיהון פולחנא נוכראה והוה עננא פליט יתהון ודבית עמלק מקבל יתהון וקטע בית גבריהון ושדי לעיל

11) רד"ק שופטים פרק יח פסוק כז

שרפו באש - יש לתמוה למה שרפו אותם והם רוצים לישבה והנה כל הערים העומדות על תלם לא שרפם יהושע רק חצור לבדה והיתה זה לפי שהיתה ראש המלכות להבדיל הנשארים והנה אלו למה שרפו העיר ויתכן כי כשנכנסו בני דן בעיר פתאום נכנסו כי הם לא היו מרגישים ולא היו נשמרים מהם ושלחו אש בעיר להבהיל העם ולא יהיה פנאי לאדם להשיב מלחמה בין האש והמלחמה שעשו להם בני דן

12) תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף קט עמוד ב

וכי בן מנשה הוא? והלא בן משה הוא, דכתיב: (דברי הימים א' כ"ג) בני משה גרשם ואליעזר; אלא, מתוך שעשה מעשה מנשה - תלאו הכתוב במנשה

13) רש"י שופטים פרק יח פסוק ל

עד יום גלות הארץ - בימי סנחריב בגלו' ראשונה:

14) רד"ק שופטים פרק יח פסוק ל

עד יום גלות הארץ - מדרך הסברא נראה כי עד יום גלות הארץ הוא יום שגלה הארון ועליו נאמר ויטש משכן שילה וגו' ואמר ויתן לשבי עוזה ותפארתו ביד צר ויסגר לחרב עמו ואמר ויכעיסוהו בבמותיהם ובפסיליהם יקניאהו וזה נאמר על פסל מיכה והפסוק האחר שנאמר כאן גם כן מוכיח שאמר כל ימי היות בית האלקים בשילה דמה כי עד יום גלות הארץ וימי היות בית האלקים בשילה זמן אחד הוא ושמואל אע"פ שהיה שופט לא מיחה בפסל ההוא כי כל ימי עלי לא היה מתפרסם כל כך בשררה לכבוד עלי ועלי גם כן התרפ' בזה כמו שהתרפה במוס' בניו וכשמת עלי וגלה הארון וגלו מישראל רבים ונפלו בחרב רבים ובטל אותו פסל וזהו שאמר עד יום גלות הארץ כי רחוק הוא שיהיה הפסל עד יום גלות הארץ אפילו גלות בני גד ובני ראובן שהיה הגלות הראשון ואיך היה דוד מלך ישראל ולא בערו וגם שלמה בנו ולא בערו אין הדעת סובלת להאמין זה: